

החלטת ועדת האתיקה

בקובלנה של חבר הכנסת אורן חזן נגד חברת הכנסת מיכל בירן

מיום י"ד בשבט התשע"ח - 30 בינואר 2018

הקובלנה

1. חברי הכנסת מיכל בירן ואורן חזן הגישו ביום 7.11.2017 קובלנות הדדיות בקשר לחילופי דברים שהתקיימו ביניהם בישיבת ועדת הכספים באותו יום.

החלטה זו תעסוק רק בקובלנה שהגיש חה"כ חזן, ואילו הקובלנה שהוגשה נגדו תידון במסגרת החלטה נפרדת.

וכך מופיעים חילופי הדברים בפרוטוקול ישיבת ועדת הכספים שדנה בהצעת חוק בעניין קרן קיימת לישראל:

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא, במאה שנה לבלפור... לא, מוציאים את הציונות למכירה, זה מה שזה אומר.

רחל עזריה (כולנו):

לא, לא, די, די, נו. אתה תלמד אותנו מה זה ציונות?

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני יכול ללמד אותך הרבה דברים. הרבה דברים. אבל אני לא בטוח שתוכלי להרשות לעצמך.

מיכל בירן (המחנה הציוני):

אני לא יודעת מה היא תעשה עם המיומנות של לנהל קזינו בבורגס.

רחל עזריה (כולנו):

הרבה דברים כן, רק לא מה זה ציונות.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לך לא הייתי נותן להיות דילרית. אני לא רוצה להגיד מה עוד לא הייתי נותן לך לעשות. בעידן הזה אני לא רוצה להגיד מה לא הייתי נותן לך לעשות. עדיף שתשבי בפניה שלך.

מירב בן ארי (כולנו):

- - - כל היום מזלזל בנשים.

...

מיכל בירן (המחנה הציוני):

אתה סרסור ובושה לכנסת.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אם הן חושבות שמכיוון שהן נשים הן יכולות להגיד מה שהן רוצות - - -
...

מירב בן ארי (כולנו):

אתה - - - לדבר עם נשים.

אורן אסף חזן (הליכוד):

את רוצה למלא טופס עבודה?

מיכל בירן (המחנה הציוני):

אתה צריך להסתובב עם בייביסיטר.
...

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא, אני שואל, את רוצה למלא טופס עבודה?

מירב בן ארי (כולנו):

מי אתה בכלל שתדבר - - -

אורן אסף חזן (הליכוד):

את רוצה? רק תגידי.
...

מיכל בירן (המחנה הציוני):

יש לך פה שוביניסט אלים, אתה לא קורא אותו לסדר?
...

היו"ר משה גפני:

אבל אורן, זה לא מכובד.

אורן אסף חזן (הליכוד):

הן לא יכולות לדבר ככה. מי שידבר ככה - - -

מיכל בירן (המחנה הציוני):

אתה לא יכול לעשות את האלימות הזאת כאן.
...

אורן אסף חזן (הליכוד):

מי שתקניט אותי ככה, אני אציע לה טופס עבודה. למרות שאני בטוח שאף אחד לא היה מסתכל עלייך.

מיכל בירן (המחנה הציוני):

אתה סרסור, אתה בושה לכנסת... בושה שאתה יושב פה, בושה למדינת ישראל.

רחל עזריה (כולנו):

אל תיכנס לוועדת כספים ותגיד מה אתה תלמד ואת מי אתה תלמד. תתחיל להתנהג כמו חבר כנסת מן השורה.

היו"ר משה גפני:

- - - תעשי לי טובה, זה לא מכובד - - -

אורן אסף חזן (הליכוד):

מה, קשה לך שלא תוכלי להרשות לעצמך?

קארין אלהרר (יש עתיד):

די כבר.

אורן אסף חזן (הליכוד):

כן, אני יודע, זה קשה.

היו"ר משה גפני:

אורן, אורן - - -

מירב בן ארי (כולנו):

אז אולי תוציא אותו.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אל תגידי לי אורן, סליחה, מה זה, עושים פה חונטה?

היו"ר משה גפני:

תפסיק גם אתה.

רחל עזריה (כולנו):

אתה שוביניסט חצוף ואתה תפסיק עם זה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אה, עכשיו אני גם שוביניסט? ... כמה פאתטיות אפשר להיות, כמה? החונטה הנשית בכנסת... אדוני היושב-ראש, אני מבין שיש פה חבורה של אנונימיות שצריכות כותרת, אבל לא על הגב שלי.

מיכל בירן (המחנה הציוני):

אתה לא מבין - - -

היו"ר משה גפני:

אורן, אני קורא לך לסדר פעם שנייה.

קריאה:

- - - אתה בושה, אתה סרסור - - -

היו"ר משה גפני:

מיכל, אני קורא לך לסדר פעם ראשונה.

מיכל בירן (המחנה הציוני):

לי אתה קורא? לאלים, לשוביניסט - לו אתה לא קורא?

היו"ר משה גפני:

כבר קראתי לו לסדר פעם שנייה. מה, אתם רוצים להפוך את זה לקרקס? באמת, מספיק.

אורן אסף חזן (הליכוד):

יש לה תקציב קשר עם הבוחר, שתקדם פוסט בפייסבוק, אולי מישו יזהה אותה."

2. לפי הקובלנה של חה"כ חזן, דבריה של חה"כ בירן מהווים "לשון הרע והוצאת דיבה" והיא "מנבלת את פיה ומורידה את רמת השיח לביבים". עוד ציין חה"כ חזן כי "אין זו הפעם הראשונה שהיא נוהגת כך וקוראת לי "סרסור" רק על מנת לקבל 30 שניות של 'תהילה' טלוויזיונית."

בהופעתו בפני הוועדה ביום 9.1.2018 הוסיף חה"כ חזן כי יום קודם לכן בישיבה של ועדת הפנים פנתה אליו שוב חה"כ בירן ואמרה "הנה הסרסור", וזאת מבלי שפנה אליה. לדבריו, לא ניתן עוד להשלים עם כך שחה"כ בירן מדביקה לו כינוי זה בכל פעם שהוא מעיר הערה או קריאת ביניים, השימוש החוזר בביטוי זה כלפיו פוגע בו ובמשפחתו, ועל ועדת האתיקה לקבל החלטה הכוללת ענישה משמעותית על מנת להפסיק את השימוש בכינוי מכפיש זה כלפיו. עוד ציין חה"כ חזן כי אי קבלת החלטה כאמור תדרדר את השיח גם מצידו כלפי הנוקטים כלפיו בכינויי גנאי שכאלה.

התגובה לקובלנה

3. חה"כ בירן כתבה תגובה מפורטת וגם הופיעה בפני הוועדה.

לעניין הדיון בוועדת הכספים כתבה כי חה"כ חזן "סטה מנושא הדיון בהצעת החוק והחל לתקוף מילולית את חה"כ עזריה" ולכן היא וחברת כנסת נוספת בחרו שלא לעבור על כך בשתיקה. לדבריה, "הסטת נושא מהדיון בוועדות הכנסת ובמליאה אינה טקטיקה זרה לחה"כ חזן, תוך שהוא מנסה להשפיל את הנוכחים בחדר ובפרט נשים."

חה"כ בירן פרטה החלטות קודמות של ועדת האתיקה בעניינו של חה"כ חזן, לרבות החלטות בהן הוטלו עליו סנקציות בשל התבטאויותיו, ומכך עולה מסקנתה כי "חה"כ חזן בוחר שוב ושוב להתנהג בצורה בריזנית... במשפטים שוביניסטיים וזאת על מנת להשתיק חברות וחברי כנסת." בפרט ציינה חה"כ בירן את ההחלטה האחרונה בעניינו (החלטה מס' 40/20) שם כתבה הוועדה:

"אשר לחה"כ חזן, אין זו הפעם הראשונה שבה דנה הוועדה בקובלנות הנוגעות להתבטאויותיו. בהחלטה מיום 2.12.2015 (החלטה מס' 9/20), שגם בה נדונו מספר קובלנות ושבה נקבע כי חה"כ חזן הפר את כללי האתיקה, נכתב כך: "אשר לקובלנות הנוספות, אלה מעידות כי חה"כ חזן נוקט באופן שיטתי כלפי חברות וחברי כנסת שונים בהתבטאויות בשפה נמוכה ופוגענית, בהשתלחות אישית ולעתים אף בלשון איומים." גם במקרים אלה סבורה הוועדה כי התבטאויותיו של חה"כ חזן חוצות את הגבול שבין הבעת דעה, גם אם חריפה, לבין התבטאויות בשפה נמוכה, פוגענית והשתלחות אישית, שאין מקום שחבר כנסת יעשה בהן שימוש במחלוקות שיש לו עם עמיתיו."

לעניין השימוש במילה "סרסור" כתבה חה"כ בירן כי בית המשפט שדן בתביעת דיבה שהגיש חה"כ חזן דחה את הכחשתו הגורפת בעניין זה, וכי "קביעתו הברורה של בית המשפט המחוזי שוללת מהיסוד את טענותיו כי השימוש במילה 'סרסור' מהווה הוצאת דיבה או לשון הרע. ראוי להדגיש, שלא הייתה בכוונתי לפגוע ברגשותיו של חה"כ חזן או באשתו ובתו אלא להבהיר לו כי לא ניתן לדבר אל חברות כנסת כפי שהוא חפץ".

בהופעתה בפני הוועדה הדגישה חה"כ בירן כי למעט חה"כ חזן, איש מעולם לא הגיש נגדה קובלנה לוועדת האתיקה, והקובלנה שלו נגדה, כמו קובלנות אחרות שהגיש, מהווה ניצול ציני של הוועדה והטרדה של המערכת.

לדבריה, השימוש בביטוי האמור כלפי חה"כ חזן הוא חלק מחובתה הציבורית, שכן לטעמה הוא לא שינה את התייחסותו לנשים, כולל במשכן הכנסת, ולכן היא מתכוונת להמשיך ולעשות בו שימוש כלפיו גם להבא.

החלטת הוועדה

4. לצערה של הוועדה, אין זו הפעם הראשונה שבה היא נדרשת לקובלנה של חה"כ חזן על כך שחברות כנסת מכנות אותו בכינוי הפוגעני "סרסור". לפני כחצי שנה הניחה הוועדה על שולחן הכנסת החלטה שבה קבעה בין היתר דברים אלה (החלטה מס' 39/20 מיום 24.7.2017):

"אין זו הפעם הראשונה שבה פונה חה"כ חזן לוועדת האתיקה בקובלנה נגד חברי כנסת שונים המכנים אותו "סרסור". בחודש נובמבר האחרון הוא הגיש קובלנה... שבעקבותיה כתבה הוועדה ... כך:
"... ועדת האתיקה סבורה, מבלי להיכנס לטענות השונות שנטענו בבית המשפט ולפסיקתו, כי אין זה ראוי שחברי הכנסת יעשו שימוש במילה "סרסור" בהתייחסם האחד לשני, ומבקשת ממך לחדול לעשות בו שימוש כלפי חה"כ חזן."

על אף שסברה כי מדובר בביטוי נחות ופוגעני, שאינו לגיטימי במסגרת חילופי דברים שבין חברי כנסת, עד כה הוועדה לא הטילה סנקציה משמעותית על מי מחברי הכנסת שכינו את חה"כ חזן "סרסור", ותופעה זו אינה פוסקת.

5. לאור האמור החליטה הוועדה כי בהתבטאויותיה הפרה חה"כ בירן את כלל 2 לכללי האתיקה.

עוד החליטה הוועדה כי לאור העובדה שקיבלה בעבר החלטה העוסקת בדיוק בעניין זה והטילה סנקציה של הערה, שלא הביאה למיגור העניין, ולאור העובדה שח"כ בירן מסרה לוועדה כי בכוונתה להמשיך ולכנות את ח"כ חזן בכינוי פוגעני זה, יש להחמיר באופן משמעותי את הענישה בעניין זה בתקווה כי תהא זו הפעם האחרונה שבה הוועדה נאלצת לעסוק בקובלנה שעניינה השמעת כינוי זה כלפי ח"כ חזן.

לאור האמור החליטה הוועדה, בהתאם לסעיף 13ד(ד)(4) לחוק החסינות, **להטיל על ח"כ מיכל בירן, הרחקה של שבוע משיבות מליאת הכנסת וועדות הכנסת** (אך היא תהיה זכאית להיכנס לשיבות לצורך הצבעה בלבד). ההרחקה תחל ביום ראשון הקרוב, י"ט בשבט התשע"ח - 4.2.2018.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.

חבר הכנסת יצחק וקנין
יושב ראש ועדת האתיקה